

על טרמפ ומידות / הרב יובל שרלו

כיצד להתייחס לחברה שלא לקחה אותי טרמפ כי היא רוצה לדבר בשקט עם חברה שלה בדרך? על כך בתשובה הבאה.

שאלה:

מבינה את ההיעלבות שלך ומבקשת שתביני את המקום שלי שאני צריכה זמן להיות לבד עם החברה הנ"ל. את זאת שבחרת להיפגע, את יכולה באותה מידה לבחור לתת אמון ולהאמין שאכפת לי ממך ושאתי כן חברה שלך. גם אני יכולתי להיעלב מכך שלמשל לא באת לחתונה שלי, אבל הבנתי את המקום שלך אז. חוץ מזה, יכולתי לתת לך איזה תירוץ שהיה יותר מתקבל על דעתך, אבל בחרתי לומר לך את האמת כי אני רוצה מערכות יחסים של אמת".

היא לא התנצלה ולא הציעה להסיע אותי חלק מהדרך למקום שיש בו אוטובוס.

למחרת עמדתי בפתח הישוב ולבסוף לקחו אותי טרמפ זוג מהישוב (אנשים שכמובן ממש לא מכירים אותי) במשך חצי שעה עד לתחנת האוטובוס.

למרות שמדובר בחברות של שנים, אני חשה שאני לא יכולה יותר לסמוך עליה ושהיא לא חברה אמיתית.

האם אני מגזימה?

האם עבודת השם האמיתית היא לא עבודת המידות במקום מודעות עצמית מרוכזת בעצמה?

האם זו לא דוגמה למידה לא טובה?

אתמול הייתי בסדנת נשים (של יומיים) במדבר. לסדנה הייתה הסעה, אך מכיוון ששעת החזרה של ההסעה הייתה מאוחרת בשבילי והייתי צריכה לחזור מוקדם יותר ביום החזרה (ובמקום הנ"ל אין אוטובוסים / מוניות בחזרה) התקשרתי לחברה שהגיעה לסדנה עם רכב וכששמעתי שהיא מתכננת לחזור מוקדם יותר ושאלתי אותה אם אוכל לחזור איתה.

הייתי בטוחה שהתשובה תהייה חיובית... אולם אותה חברה ענתה לי: "לא נעים לי... אבל אני ברכב עם עוד חברה שבאה איתי לסדנה שהיא בד"כ מאוד עסוקה ועד שהיא כבר מתפנה מכל עיסוקיה ויש לנו קצת זמן ביחד אני רוצה להיות איתה לבד ולדבר איתה".

חוץ ממני, הייתה עוד מישהי, שהיא לא מכירה, שהתקשרה אליה וביקשה ממנה טרמפ בחזרה, וגם לה היא סירבה.

הייתי המומה מתשובתה והרגשתי שזה מעשה מאוד אגואיסטי.

בסדנה עצמה, הרגשתי מרוחקת ממנה וכן הרגשתי שנפגעת ונעלבתי ממנה ושהיא לא ממש חברה שלי.

כשפתחתי את רגשותיי בפניה ודיברתי איתה על העניין, היא טענה ש: "זה מה שמדויק לי עכשיו. אני

תשובה:

שלום וברכה

השאלה שאת מעלה היא שאלה מרתקת, ואני עוסק בה רבות.

"שלך קודם לשל כל אדם"

אינני חושב שהמעשה של החברה שלך הוא מעשה אגואיסטי. ישנו כלל הלכתי בסיסי הקובע "שלך קודם לשל כל אדם". כלל זה אינו בנוי על אגואיזם, אלא על ההפך המוחלט שלו. הוא קובע כי יכולתו של אדם להיפתח לאחר ולהרחיב את מעגליו תלויה גם בשאלה האם צרכיו שלו ועולמו שלו סופקו ברמה הבסיסית. דווקא מי שקיבל את הלגיטימציה לכך הוא זה שיכול להיפתח לאחרים. תהליך פתיחת המעגלים מבואר היטב בהקדמה של ר' שמעון שקאפ לספר שערי יושר, וגם הרב קוק התבטא כך:¹

כבודו מוצא סימנים להאנארכיזם הליברלי המוסרי ביהדות.

טוב, כל הרעיונות אפשר למצא במקור של אמת.

האמת אי-אפשר שתהיה חלקית, האמת מוכרחת להקיף את הכל, אבל סגולתה היא שתהיה מהפכת את הכל לאורה האמיתי המאיר. לא רק האנארכיזם הרצוף בליברליות ימצא לו מקור

ביהדות, באור ישראל, כ"א גם האנארכיזם הגשמי האינדיבידואלי ג"כ, אבל גם הוא יטהר בבאו אל גבול הטוהר.

ההכרה העליונה של האחדות, כשהיא מתבודדת בעליוניותה, היא מוכרחת להוציא משפט, שכל הפרוצס של פרטים הוא רק דמיון כוזב, קוצר חוג הראות. **האברים שלנו יחד הנם קשורים בקשר אורגני, ע"כ כשאחד נלקה כולם מרגישים, ובכן יש לנו אהבה עצמית אנארכיית חלקית, שגם היא מופשטת לסעיפיה, "עור בעד עורי", ע"י אותם הצינורות המוליכים את ההרגשה מאחד לחברו.**

יחשים כאלה הנם נמצאים במובן רוחני נסיוני בקישור של נפשות אהובות, שמהם נוסדה המשפחה, עד אשר, אם רק לא יהיה קשה לנו להשתחרר מן ההרגל, לא נתן ערך רב להבדל הנמצא בין אותה ההרגשה המתפשטת, לעונג ולצער, מאבר למשנהו או מהבן אל האב ומאהוב לאהובה.

כשהצינורות מתרחבים ביותר נעשות ההרגשות יותר זורמות, ויותר מוחשות ובולטות. **כשהאורגן הלאומי הוא במילואו ושלמותו,**

¹ איגרת ק"מ, עמ' קע"ד

אני כמובן לא יכול להתייחס למקרה הזה במדויק, שהרי אלו הדברים המסורים ללב, אולם אפשר שחברתך דווקא נהגה נכון במציאות הזו, על אף שכמובן לך זה כואב, ולמי שעומד מהצד זה לא מובן. המבחן הגדול הוא יכולת הרחבת המעגלים של האדם, והפיכת תפיסה זו לא לתפיסה הרואה את עצמך בלבד, אלא היכולת שמתוך עצמך תצמח למערכות רחבות יותר.

אשתמש במילים שלך בפרשנות מחודשת:

עבודת השם האמיתית היא עבודת המידות היונקת ממודעות עצמית המתחילה בהיותה מרוכזת בעצמה אולם היא מרחיבה מעגלים וכוללת עוד ועוד מהפניה אל ה"אחר". המידות הן מסורות ללב, והמבחן הגדול של החברות שלכן אינו במקרה הבודד הזה אלא בשאלה המערכתית: אם את חשה כי חברה זו כל הזמן מרוכזת בעצמה דומה שהיא לא נוהגת נכון כלפי עצמה וכלפייך; ברם, אם את רואה מערכת רחבה של קשרים, שלעתיים את והיא כאחד חוזרות אל הקיום המרוכז כל אחת בעצמה, אולם נמצאות במהלכים רבים של היפתחות האחד לשניה - זה המבנה הנכון בתחום תורת המידות.

אני מבקש להציע לך לקרוא על כך בספרי "בצלמו", ורעיון מעט יותר משוגע וקשה הוא ללמוד ביחד עם חברתך את שני העמודים הראשונים של ספר שערי יושר ([לחץ לקישור](#))

מתארג גם הוא בדוגמא של משפחה. ההתפתחות צריכה רק להרחיב את הצינורות, והאחדות האינדיבידואלית מתרחבת עד גבול הלאם. מהלאם עד לאנושיות רק צעד. מהאנושיות לכל החי עוד צעד. מהתענינות במיליון של כדור אחד, עד כדי ההתענינות הפנימית והרצינית למלא המציאות בכל רחבו, איננו כ"א מהלך, מהלך אמנם רחוק. אבל הנצח איננו צריך לחפזון.

והדבר הולך ובא עד כדי התעלות אינדיבידואלית של כל היקום. א"כ אין לנו צורך כ"א באנרכיאה, באהבה עצמית רבה וגדולה, כבירה ומפותחת, אבל הדרכים המובילים לה הנם ארחות החיים הנובעים ממקור האחדות של יחיד חי העולמים, שהיא היהדות. וכשניצוצות גבוהים כאלו נופלים למטה הם יורדים ושוקעים, שוקעים בעמק הרפש של החיים, המה הנפילים אשר מעולם. ע"כ מה עלינו לשנון, כי היהדות אוצרת את כל במובן היותר רחב, היותר טוב, אבל היא מדרכת למעשה ע"פ דרכיה המיוחדים לה, החיים וקיימים לנו ולבנינו, אשר בהבקע אורם הפנימי לא נהיה עוד צריכים לחקר דבר, כ"א לילה כיום יאיר לנו וכאור בוקר יזרח שמש.